

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ V

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 9 Νοεμβρίου 2017, με την ακόλουθη σύνθεση: Μαρία Βλαχάκη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Κωνσταντίνα Ζώη και Αγγελική Μυλωνά, Σύμβουλοι, Νικολέτα Ρένεση και Άννα Παπαπαναγιώτου (εισηγήτρια), Πάρεδροι, που μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παρέστη ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Κωνσταντίνος Τόλης, ως νόμιμος αναπληρωτής του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα,

Γραμματέας: Ιωάννα Ευθυμίου, Γραμματέας του V Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 31 Μαΐου 2013 (Α.Β.Δ.: .../2014) έφεση-ανακοπή του ... του ..., κατοίκου ... (οδός ...), ο οποίος δεν παραστάθηκε,

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών και στην προκειμένη εκτελεστική δίκη από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ... που επισπεύδει την εκτέλεση, οι οποίοι παραστάθηκαν δια του Παρέδρου του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Παναγιώτη Λαμπρόπουλου, και

κατά των α) .../25.4.2013 πράξης ταμειακής βεβαίωσης του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ... και β) ... 6.4.2011 καταλογιστικής πράξης του Υπουργού Εθνικής Άμυνας (Διεύθυνση Οικονομικού 3^α του Γενικού Επιτελείου Στρατού)

Κατά τη συζήτηση, που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της έφεσης-ανακοπής. Και

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την παραδοχή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο

Αποφάσισε τα εξής:

I. Α. Μετά την έκδοση της 1728/2016 προδικαστικής απόφασης του Τμήματος τούτου, νομίμως επαναφέρεται προς συζήτηση η ένδικη υπόθεση, η δε έρευνα της πρέπει να χωρήσει και απολειπομένου του εκκαλούντος-ανακόπτοντος, ο οποίος κλητεύθηκε νομοτύπως και εμπροθέσμως να παραστεί στη συζήτηση της υπόθεσής του, όπως προκύπτει από την περιεχόμενη στον φάκελο της δικογραφίας από 1.6.2017 έκθεση περί επιδόσεως κλήσεως της υπαλλήλου του Δήμου ... Μαρίας Κομπογιάννη (άρθρα 27 και 65 του π.δ/τος 1225/1981).

B. Με την ανωτέρω μη οριστική απόφαση και αφού κατ' αρχάς κρίθηκε, δι' ερμηνείας του υπό δίκη δικογράφου της ανακοπής, ότι παραδεκτώς σωρεύεται σ' αυτό και έφεση κατά της ... 6.4.2011 καταλογιστικής πράξης του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, το Δικαστήριο έκρινε ότι απαραδέκτως το δικόγραφο της ανακοπής α) απευθύνεται και κατά του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, καθόσον δεν νομιμοποιείται παθητικώς για τη διεξαγωγή της δίκης και β) στρέφεται και κατά της .../2.5.2013 ατομικής ειδοποίησης χρεών του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ..., ως στερούμενης εκτελεστότητας, καθώς και κάθε άλλης σχετικής πράξης ή παράλειψης της Διοίκησης, ως ανεπίδεκτης δικαστικής εκτιμήσεως. Συνεκδικάζοντας δε περαιτέρω τα σωρευόμενα επί του αυτού δικογράφου ένδικα βοηθήματα ανέβαλε την κατ' ουσίαν εξέταση της έφεσης, δεδομένου ότι δεν είχε καταβληθεί το απαιτούμενο γι' αυτήν παράβολο, καθώς και της ανακοπής για το ενιαίο της κρίσης του. Μετά δε την καταβολή του παραβόλου (με το υπ' αριθμ. κωδικού ... ηλεκτρονικό παράβολο) πρέπει να χωρήσει η κατ' ουσίαν έρευνα των ενδίκων αιτημάτων παροχής έννομης προστασίας, προτασσομένης της εξετάσεως της εφέσεως, η οποία είναι τυπικά παραδεκτή.

II. Α. Με τη σωρευόμενη έφεση ο εκκαλών, κατά τον κρίσιμο χρόνο Εθελοντής Μακράς Θητείας (ΕΜΘ) Αρχιλοχίας Τεθωρακισμένων (ΤΘ), ζητεί την ακύρωση της ... 6.4.2011 πράξης του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, με την οποία καταλογίστηκε σε βάρος του, εις ολόκληρον μετ' άλλων από κοινού ευθυνομένων υπαξιωματικών και αξιωματικών του Στρατού Ξηράς, το ποσό των τριακοσίων σαράντα οκτώ χιλιάδων τριακοσίων δεκατεσσάρων ευρώ και είκοσι δύο λεπτών (348.314,22), αντιστοιχούντος σε ισόποσο έλλειμμα που φέρεται ότι δημιουργήθηκε με τη συμβολή όλων των συγκαταλογισθέντων στη διαχείριση του Στρατιωτικού Πρατήριου ... καθ' ον χρόνο αυτός υπηρετούσε ως Τμηματάρχης Τμήματος Μονάδων.

B. Κατά τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 17 του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 45), η

ατομική διοικητική πράξη πρέπει να περιέχει αιτιολογία, η οποία να περιλαμβάνει τη διαπίστωση της συνδρομής των κατά νόμο προϋποθέσεων για την έκδοσή της. Η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και μπορεί να συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου, εκτός αν προβλέπεται ρητώς στο νόμο ότι πρέπει να περιέχεται στο σώμα της πράξης. Περαιτέρω, στη διάταξη του κατά τον κρίσιμο χρόνο ισχύοντος άρθρου 56 παρ. 3 του ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (Α' 247), ορίζεται ότι: «Το έλλειμμα που παρουσιάζουν οι δημόσιοι υπόλογοι, επιφυλασσομένων των διατάξεων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, καταλογίζεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση από τους διαπιστώνσαντες αυτό οικείους διατάκτες και επιθεωρητές (...)». Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται, μεταξύ άλλων, ότι η ατομική διοικητική πράξη καταλογισμού δημόσιου υπολόγου, ως εκ του νόμου αιτιολογητέα, πρέπει στο σώμα αυτής να περιλαμβάνει ένα ελάχιστο περιεχόμενο, που να καθιστά τον διοικούμενο γνώστη της αιτίας για την οποία βαρύνεται με τον καταλογισμό, ήτοι την αναγκαία ιστορική και νομική αιτία που δικαιολογεί την υφιστάμενη δημοσιονομική ενοχή (βλ. αποφ. 1853/1993 Ολομ., 241/2005, 1370/2006, 1017/2007, 1855/2009, 603, 1530, 2273, 2645/2014 V Τμ. Ελ. Συν.). Η αιτιολογία, ούσα ουσιώδης τύπος της πράξης καταλογισμού, πρέπει τουλάχιστον κατά τα ουσιώδη στοιχεία της, ήτοι τα πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν κατά νόμο την αξίωση του δικαιούχου κατά του υποχρέου και δικαιολογούν την ιδιότητα του τελευταίου ως υπολόγου και συνακόλουθα την ευθύνη του και την έκταση αυτής έναντι του δικαιούχου, καθώς και τα στοιχεία που θεμελιώνουν την ύπαρξη και το ύψος του ελλείμματος που αποδίδεται στον υπόχρεο και καταλογίζεται σε βάρος του, να υπάρχει στο σώμα της διοικητικής πράξης. Αιτιολογία που δεν παρέχει τα ως άνω ειδικά και συγκεκριμένα στοιχεία που απαιτούνται για τη διακρίβωση της νομιμότητας της καταλογιστικής πράξης ή είναι τόσο αόριστη και ασαφής ώστε να καθιστά ανέφικτο τον δικαστικό έλεγχο δεν είναι νόμιμη και οδηγεί στην ακύρωση της πράξης. Ειδικότερα δε σε περίπτωση εκδόσεως κοινής καταλογιστικής πράξης, με την οποία συγκαταλογίζονται πλείονες ως εις ολόκληρον ευθυνόμενοι για ένα συνολικό ποσό ελλείμματος, απαιτείται, για το αιτιολογημένο και ορισμένο αυτής, να προσδιορίζεται επακριβώς στο σώμα της η συμμετοχική δράση εκάστου των συγκαταλογιζομένων στις γενεσιουργές του ελλείμματος πράξεις, ήτοι να προσδιορίζονται οι επιμέρους πράξεις ή παραλείψεις που αποδίδονται στον καθένα εκ των πλειόνων ενεργησάντων, από τη σύμπραξη των οποίων επήλθε το αρνητικό αποτέλεσμα του ελλείμματος και να

συνδέονται αιτιωδώς με αυτό, έτσι ώστε να παρέχεται σ' αυτούς η δυνατότητα να οργανώσουν τη δικονομική τους άμυνα στην ανοιγείσα δίκη, στο δε δικαστήριο να διατάξει, εάν παραστεί ανάγκη, τις δέουσες αποδείξεις.

Γ. Στην υπό κρίση υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου και τα γνωστά στο δικαστήριο από προηγούμενες δικαστικές του ενέργειες (άρθρο 95 παρ. 2 του π.δ/τος 1225/1981) προκύπτουν τα ακόλουθα: Με τη .../6.4.2011 πράξη του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, καταλογίστηκε ο εκκαλών, ΕΜΘ Αρχιλοχίας (ΤΘ) και πρώην Τμηματάρχης ενός εκ των Τμημάτων του Στρατιωτικού Πρατηρίου ... (ΣΠΡ), ήτοι του Τμήματος Μονάδων του ΣΠΡ, υπό την ιδιότητα του υπολόγου διαχειριστή, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τέσσερις άλλους υπαξιωματικούς και έναν αξιωματικό του Στρατού Ξηράς, με το ποσό των 348.314,22 ευρώ, λόγω ισόποσου ελλείμματος διαπιστωθέντος στη διαχείριση του ΣΠΡ κατόπιν της διενεργηθείσας από τις 5.5. έως 9.5.2008 απογραφής των εμπορευμάτων αυτού, που αφορούσε στο χρονικό διάστημα από τις 14.1. έως τις 4.5.2008. Όπως, όμως, προκύπτει από το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης πράξης, δεν περιλαμβάνονται σ' αυτήν τα αναγκαία στοιχεία που, κατά τα ανωτέρω νομικές παραδοχές, απαιτούνται για την πληρότητα της αιτιολογίας της, καθόσον δεν παρατίθεται οιοδήποτε στοιχείο, που να συνδέει τον εκκαλούντα, ως Τμηματάρχη του Τμήματος Μονάδων, ήτοι ενός εκ των Τμημάτων του ΣΠΡ, με τη δημιουργία του επίδικου ελλείμματος που εντοπίστηκε στη διαχείριση του ΣΠΡ και να δικαιολογεί, τον εις ολόκληρον συγκαταλογισμό του. Ειδικότερα, δεν προσδιορίζεται ο νόμιμος λόγος ευθύνης του εκκαλούντος, καθόσον δεν αναφέρονται οι συγκεκριμένες πράξεις ή παραλείψεις αυτού που συνέβαλαν, μετά των πράξεων των υπολοίπων εις ολόκληρον ευθυνομένων, στη δημιουργία του ελλείμματος, ώστε να διακριβωθεί η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας και ο καταλογιζόμενος να έχει τη δυνατότητα αντίκρουσης της δυσμενούς γι' αυτόν πράξης. Συνακόλουθα, από το σώμα της προσβαλλόμενης καταλογιστικής πράξης δεν προκύπτει η νόμιμη αιτία του καταλογισμού, η οποία, εφόσον συνιστά στοιχείο της τυπικής νομιμότητάς της, δεν μπορεί να αναπληρωθεί κατά την έρευνα της ουσίας της επίδικης διαφοράς (βλ. αποφ. V Τμ. 603, 1530, 2273, 2645/2014). Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν, η προσβαλλόμενη πράξη στερείται νόμιμης αιτιολογίας και είναι, ως εκ τούτου, νομικώς πλημμελής και ακυρωτέα. Πρέπει, επομένως, κατά παραδοχή του σχετικού λόγου έφεσης, να ακυρωθεί αυτή ως προς τον δι' αυτής συγκαταλογιζόμενο εκκαλούντα και να διαταχθεί η απόδοση του κατατεθέντος για την έφεση παραβόλου στον εκκαλούντα (άρθρα 56 παρ. 2 του π.δ/τος 774/1980 -και ήδη άρθρο 73 παρ. 4 του

κυρωθέντος με το άρθρο 1 του ν. 4129/2013 «Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο», Α' 52- και 61 παρ. 3 του π.δ/τος 1225/1981).

III. Α. Με τη σωρευόμενη επί του ιδίου δικογράφου ανακοπή, ο ανακόπτων, για τον αναφερόμενο σ' αυτήν λόγο, αιτείται την ακύρωση της .../25.4.2013 πράξης του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ..., με την οποία βεβαιώθηκε ταμειακά σε βάρος του το ποσό των 356.673,76 ευρώ, προς εκτέλεση της, συνιστώσας τον νόμιμο τίτλο της, ανωτέρω καταλογιστικής πράξης.

Β. Ως εκ της ανωτέρω, δι' οριστικής κρίσεως του δικαστηρίου γενομένης, παραδοχής της ουσιαστικής βασιμότητας της ένδικης έφεσης και, συνεκδοχικώς, της ακυρότητας της .../6.4.2011 πράξης του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, παρέπεται ότι η τελευταία απώλεσε το κύρος και την ισχύ της ως νόμιμος τίτλος διοικητικής εκτέλεσης (άρθρο 2 παρ. 2 α' του Κ.Ε.Δ.Ε. - ν.δ. 356/1974, Α' 90). Συνεπεία τούτου, η επ' αυτής ερειδόμενη .../25.4.2013 πράξη ταμειακής βεβαίωσης, ως πρώτη πράξη της εκτελεστικής διαδικασίας, που συνίσταται στην καταγραφή του νομίμου τίτλου, ήτοι της καταλογιστικής πράξης, στο βιβλίο εισπρακτέων εσόδων και τη συνακόλουθη εμφάνιση του καταλογισθέντος δι' αυτής ποσού ως δημοσίου εσόδου κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 1 Κ.Ε.Δ.Ε., αποστερήθηκε της νόμιμης της βάσης. Για τον λόγο αυτό παρίσταται, σύμφωνα με το άρθρο 224 παρ. 5 του αναλογικώς εφαρμοστέου εν προκειμένω (άρθρο 123 του π.δ/τος 1225/1981, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3472/2006, Α' 135) Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999- Α', 97), μη νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί κατά παραδοχή της ένδικης ανακοπής. Γενομένης δε δεκτής της ανακοπής, πρέπει να διαταχθεί η απόδοση στον ανακόπτοντα του κατατεθέντος για την άσκησή της παραβόλου (άρθρο 277 παρ. 9 και 10 Κ.Δ.Δ.).

IV. Τέλος, εκτιμωμένων των περιστάσεων, πρέπει να απαλλαγεί το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα του εκκαλούντος - ανακόπτοντος (άρθρο 275 Κ.Δ.Δ. σε συνδυασμό με το άρθρο 123 του π.δ/τος 1225/1981, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 παράγραφος 2 του ν. 3472/2006).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την έφεση.

Ακυρώνει τη .../6.4.2011 καταλογιστική πράξη του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ως προς τον εκκαλούντα.

Διατάσσει την απόδοση του κατατεθέντος για την άσκησή της παραβόλου στον εκκαλούντα.

Δέχεται την ανακοπή.

Ακυρώνει τη .../25.4.2013 πράξη ταμειακής βεβαίωσης του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ.

Διατάσσει την απόδοση του κατατεθέντος για την άσκησή της παραβόλου στον ανακόπτοντα. Και

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο από τη δικαστική δαπάνη του εκκαλούντος-ανακόπτοντος.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 11 Ιανουαρίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
MARIA ΒΛΑΧΑΚΗ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ANNA ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου στις 24 Ιουλίου 2019.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΑΚΙΤΖΙΔΟΥ